

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่
อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี*

GOOD GOVERNANCE ADMINISTRATION OF KLANG YAI SUBDISTRICT
MUNICIPALITY, BAN PHUE DISTRICT, UDON THANI PROVINCE

นันทนัช ผลแสง¹ และ บุญเหลือ บุปผามาลา²

Nuntanut Phonsang¹, and Boonluae Boobphamala²

1-2วิทยาลัยพินทุบัณฑิต วิทยาลัยพินทุบัณฑิต

¹⁻²Pitchayabundit College, Thailand.

Corresponding Author's Email: 1nuntanutphonsang2520@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 379 คน ด้วยการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติค่า และใช้สถิติเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.38) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.40) รองลงมาคือด้านหลักการตอบสนอง ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.46) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.33$, S.D.= 0.83)

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน

* Received 22 January 2025; Revised 22 February 2025; Accepted 23 February 2025

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ ได้แก่ การพัฒนาและปรับปรุงระบบการทำงานเพื่อให้การดำเนินงานมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เช่น การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการข้อมูล การติดต่อสื่อสาร หรือการให้บริการประชาชนผ่านช่องทางออนไลน์

คำสำคัญ : การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล, หลักธรรมาภิบาล, เทศบาลตำบล

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the level of administration according to the principles of good governance of Klang Yai Subdistrict Municipality, Ban Phue District, Udon Thani Province, 2) compare the level of administration according to the principles of good governance of Klang Yai Subdistrict Municipality classified by gender, age, education level and occupation, and 3) study the guidelines for the development of administration according to the principles of good governance of Klang Yai Subdistrict Municipality. The sample group used in this research was 379 people living in the area of Klang Yai Subdistrict Municipality, aged 18 years and over, using Yamane's formula. The instrument used for data collection was a questionnaire. The statistics used for analysis were number, percentage, mean, standard deviation, and data analysis for hypothesis testing using the T-Test and F-Test.

The research results found that:

1. The administration according to the principles of good governance of Khlang Yai Subdistrict Municipality, Ban Phue District, Udon Thani Province, was overall at a high level ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.38). When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was the principle of effectiveness ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.40), followed by the principle of responsiveness ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.46), and the aspect with the lowest mean was the principle of participation ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.83).

2. Results of the comparison of the good governance of Klang Yai Subdistrict Municipality, Ban Phue District, Udon Thani Province Categorized by gender, age, education level, and occupation, the image shows that people with different genders, ages, education levels, and occupations have similar opinions on the good

governance of Klang Yai Subdistrict Municipality, Ban Phue District, Udon Thani Province.

3. Guidelines for developing good governance of Klang Yai Subdistrict Municipality include developing and improving work systems to make operations faster and more efficient, such as using technology to manage data, communicate, or provide services to the public via online channels.

Keywords: Good governance, good governance, sub-district municipality

บทนำ

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลหรือธรรมาภิบาล (Good Governance) ถือเป็นหลักของการบริหารจัดการสาธารณะที่ให้ความสำคัญกับหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและให้ความสำคัญกับประชาชน เพื่อมุ่งให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี โดยมีกรอบแนวคิดและเป้าหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าเชิงภารกิจของรัฐ การลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับอำนาจความสะดวก และได้รับการตอบสนองต่อความต้องการและมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 10 ประการ ได้แก่ (1) หลักประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม โดยมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น (2) หลักประสิทธิผล หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง (3) หลักการตอบสนอง หมายถึง สามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม (4) หลักการรับผิดชอบ หมายถึง สามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการ

ตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหา และผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น (5) หลักความโปร่งใส หมายถึง การบริหารจัดการมีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย (6) หลักนิติธรรม หมายถึง มีการใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ (7) หลักความเสมอภาค หมายถึง การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย (8) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหาร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ (9) หลักการกระจายอำนาจ หมายถึง การมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม และ (10) หลักคุณธรรม หมายถึง การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรมและตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552)

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2562 ที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลาง เพื่อที่จะสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเป็นอิสระ อีกทั้งเทศบาลยังสามารถรับรู้และเข้าใจถึงปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนได้ชัดเจนกว่าที่รัฐบาลกลางจะเข้าใจ เทศบาลมีหลักของการดำเนินงานโดยที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ ประชาชนจะเลือกผู้ที่เป็นตัวแทนเข้าไปดำเนินการผ่านระบบตัวแทน และการที่จะทราบได้ว่าการดำเนินงานของเทศบาลนั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ ประชาชนก็ต้องเป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล ซึ่งจะทำให้ทราบได้ว่าการดำเนินงานนั้นมุ่งผลประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวมหรือไม่ การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครอง

ผ่านทางระบบตัวแทน ซึ่งมีหลักการบริหารที่สำคัญ คือ หลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

เทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2555 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2555 มีฐานะเป็นนิติบุคคล เทศบาลตำบลกลางใหญ่เป็นหน่วยงานราชการ หน่วยงานหนึ่งที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลตามกฎหมายจัดตั้ง ได้รับการกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจจากภาครัฐ ซึ่งในการบริหารงานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ พบว่ามักประสบปัญหาในการบริหารงาน ทำให้ประชาชนผู้รับบริการไม่สามารถสร้างความเข้าใจ และสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนผู้รับบริการโดยตรง ทั้งที่เป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน ซึ่งหากการบริหารงานตามหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยยึดหลักนิติธรรมและคุณธรรม มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ มีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม กำกับ ดูแล สนับสนุนการบริหารงานของเทศบาลตำบล ตรงตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วนั้น ผลประโยชน์สูงสุดก็ตกแก่ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลกลางใหญ่ ในปัจจุบันพบว่าปัญหาเบื้องต้นที่ส่งต่อประสิทธิผลในการบริหารงาน คือ ปัญหาด้านบุคลากรที่ไม่เพียงพอ จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานรับภาระงานมากมีการปรับเปลี่ยนบุคลากรอยู่ตลอดเวลาในลักษณะของการ โอนย้าย ส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน การรับผิดชอบงาน โดยเฉพาะบุคลากรที่เคยผ่านการอบรม สถานที่ในการจัดเก็บเครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ ไม่เป็นกิจจะลักษณะ ขาดการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารที่เป็นระบบ และขาดความเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารระหว่างส่วนราชการและขาดบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ความรู้ความ สามารถในด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ จึงส่งผลกระทบต่อภาคประชาชนในพื้นที่สภาพการณ์ปัจจุบันในการบริหารงาน (เทศบาลตำบลกลางใหญ่, 2567)

ดังนั้นทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ว่าประสบความสำเร็จอยู่ในระดับใด ปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคอย่างไรบ้าง เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ตามหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรของงานวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 7,119 คน (สำนักบริหารการทะเบียนอำเภอบ้านผือ, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย คือ ประชากรในเขตเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 379 คน จากสูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 125) โดยให้มีความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมีลักษณะคำถามปลายเปิดและปลายปิด เพื่อศึกษาถึงการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

2.1 ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีจำนวน 4 ข้อ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบปลายปิด

2.2 ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามที่ใช้วัดระดับความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 50 ข้อ แบ่งออกเป็น 10 หลัก คือ หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หลักการรับผิดชอบ (Accountability) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักความเสมอภาค (Equity) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) และหลักคุณธรรม (Morality) เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close Ended Questionnaires) ซึ่งเป็น

คำถามที่มีคำตอบให้ผู้ตอบเขียนเครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตนเอง โดยแบบสอบถามที่ใช้เป็นชนิดเลือกตอบ ลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของไลเคิร์ท (Likert's scale) มีทั้งหมด 5 ระดับ แต่ละระดับให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

2.3 ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของประชาชนในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaires) เป็นคำถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบไว้ให้เลือก แต่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบโดยใช้คำพูดของตนเอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้ศึกษาวิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนายกเทศมนตรีตำบลกลางใหญ่ เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย และชี้แจงวัตถุประสงค์รวมทั้งรายละเอียดในการวิจัยให้ทราบ

3.2 ผู้ศึกษาวิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย โดยนำแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามที่ได้นัดหมายไว้แล้ว โดยการแนะนำตนเองพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการทำวิจัย ดำเนินการแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาทั้งหมดมาลงรหัส เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยและทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

4.1 สถิติพรรณนา ได้แก่ (1) ค่าร้อยละ (Percentage) (2) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ (3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ และใช้ในการวิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามแบบปลายปิด

4.2 สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ (1) สถิติ T-test ใช้ทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 ตัวแปร สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ โดยจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และ (2) สถิติ F-test ใช้ทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร 3 ตัวแปรขึ้นไป และหากพบที่มีความแตกต่างระหว่างรายคู่เกิดขึ้น ผู้วิจัยต้องทำการทดสอบต่อไปว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน และแตกต่างกันอย่างไร ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ โดยจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และ อาชีพ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.94 อายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.94 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 32.45 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 43.80

ตารางที่ 1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักประสิทธิภาพ	3.83	0.68	มาก
2. ด้านหลักประสิทธิผล	4.23	0.40	มาก
3. ด้านหลักการตอบสนอง	4.08	0.46	มาก
4. ด้านหลักการรับผิดชอบ	4.06	0.49	มาก
5. ด้านหลักความโปร่งใส	3.55	0.83	มาก
6. ด้านหลักนิติธรรม	3.62	0.68	มาก
7. ด้านหลักความเสมอภาค	3.43	0.84	ปานกลาง
8. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.33	0.83	ปานกลาง
9. ด้านหลักการกระจายอำนาจ	3.86	0.57	มาก
10. ด้านหลักคุณธรรม	3.40	0.33	ปานกลาง
รวม	3.75	0.38	มาก

2. จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.38) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.23$,

S.D.= 0.40) รองลงมาคือด้านหลักการตอบสนอง ($\bar{X}$ = 4.08, S.D.= 0.46) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 3.33, S.D.= 0.83) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังตารางที่ 7 – 16 และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านหลักประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.83, S.D.= 0.68) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4. การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 3.72, S.D.= 1.02) รองลงมาคือ ข้อ 1. การบริหารงานของเทศบาลก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและตอบสนองความต้องการแก่ประชาชน ($\bar{X}$ = 3.71, S.D.= 1.14) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 5. ผลการปฏิบัติงานสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน ($\bar{X}$ = 4.49, S.D.= 0.60)

2.2 ด้านหลักประสิทธิผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.23, S.D.= 0.40) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 7. เทศบาลมีการกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายการพัฒนาไว้ชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.40, S.D.= 0.72) รองลงมาคือ ข้อ 6. เทศบาลมีการกำหนดวิสัยทัศน์และแนวทางการปฏิบัติงานไว้ชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.30, S.D.= 0.58) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 10. เทศบาลมีการทบทวน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X}$ = 4.10, S.D.= 0.72)

2.3 ด้านหลักการตอบสนอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.08, S.D.= 0.46) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 11. การจัดโครงการต่างๆ ของเทศบาลเน้นให้เกิดประโยชน์กับประชาชน ($\bar{X}$ = 4.13, S.D.= 0.65) รองลงมาคือ ข้อ 12. เทศบาลมีการจัดให้บริการประชาชนนอกสถานที่หรือจัดหน่วยเคลื่อนที่เร็วเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ($\bar{X}$ = 4.10, S.D.= 0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 13. เมื่อมีการร้องเรียนเรื่องต่างๆ เทศบาลมีการแก้ไขเรื่องร้องเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.02, S.D.= 0.80)

2.4 ด้านหลักการรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06, S.D.= 0.49) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 18. เทศบาลจัดให้มีเจ้าหน้าที่เพื่อตอบคำถามชี้แจงข้อสงสัยและให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาต่างๆ แก่ประชาชน ($\bar{X}$ = 4.17, S.D.= 0.80) รองลงมาคือ ข้อ 17. ผู้บริหารของเทศบาลมีการพูดคุยและพบปะประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 4.13, S.D.= 0.78) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 21. ผู้บริหารเทศบาลมีการติดตามการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.94, S.D.= 0.82)

2.5 ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.55, S.D.= 0.83) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 25. เทศบาลเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในการดำเนินโครงการต่างๆ ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X}$ = 3.64, S.D.= 0.98) รองลงมาคือ ข้อ 22. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้ข้อมูล

ข่าวสารของทางเทศบาล ($\bar{X} = 3.54$, S.D.= 1.05) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 24. เทศบาลมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.51$, S.D.= 1.01)

2.6 ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D.= 0.68) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 28. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในการออกกฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.76) รองลงมาคือ ข้อ 27. ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ออกโดยเทศบาลมีความเป็นธรรมแก่ประชาชน ($\bar{X} = 3.62$, S.D.= 1.11) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 30. เทศบาลมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้ประชาชนรับทราบ ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= 1.09)

2.7 ด้านหลักความเสมอภาค โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D.= 0.84) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 32. เทศบาลคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคม ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= 0.98) รองลงมาคือ ข้อ 34. เทศบาลจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาแต่ละพื้นที่อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 1.13) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 35. เทศบาลปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายที่บัญญัติไว้ ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= 1.01)

2.8 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D.= 0.83) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 38. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและลงประชามติ ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 1.05) รองลงมาคือ ข้อ 39. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของเทศบาล ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= 1.11) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 36. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.23$, S.D.= 1.02)

2.9 ด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D.= 0.57) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 43. เทศบาลเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ มีส่วนร่วมในการผลักดันการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลให้บรรลุเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.77) รองลงมาคือ ข้อ 45. เทศบาลเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.89) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 42. เทศบาลเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.40$, S.D.= 1.00)

2.10 ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.40$, S.D.= 0.33) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 46. เทศบาลมีการรณรงค์ให้ผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลทุกคนยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ($\bar{X} = 4.01$, S.D.= 0.73) รองลงมาคือ ข้อ 47. ผู้บริหารเทศบาลบริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรมและมีความเป็นธรรมแก่ชุมชน (

$\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.68) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 49. เทศบาลมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนประกอบอาชีพสุจริต ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.87)

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ 1) การพัฒนาและปรับปรุงระบบการทำงานเพื่อให้การดำเนินงานมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เช่น การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการข้อมูล การติดต่อสื่อสาร หรือการให้บริการประชาชนผ่านช่องทางออนไลน์ 2) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลต้องมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้แน่ใจว่าโครงการหรือการบริการที่ดำเนินการนั้นสามารถตอบโจทย์ของประชาชนได้และมีผลสัมฤทธิ์ตามที่คาดหวัง 3) สร้างบริการที่สะดวกและเข้าถึงได้ง่าย เช่น ระบบออนไลน์ที่สามารถให้บริการต่าง ๆ แก่ประชาชนได้ในทุกเวลาและสถานที่

อภิปรายผล

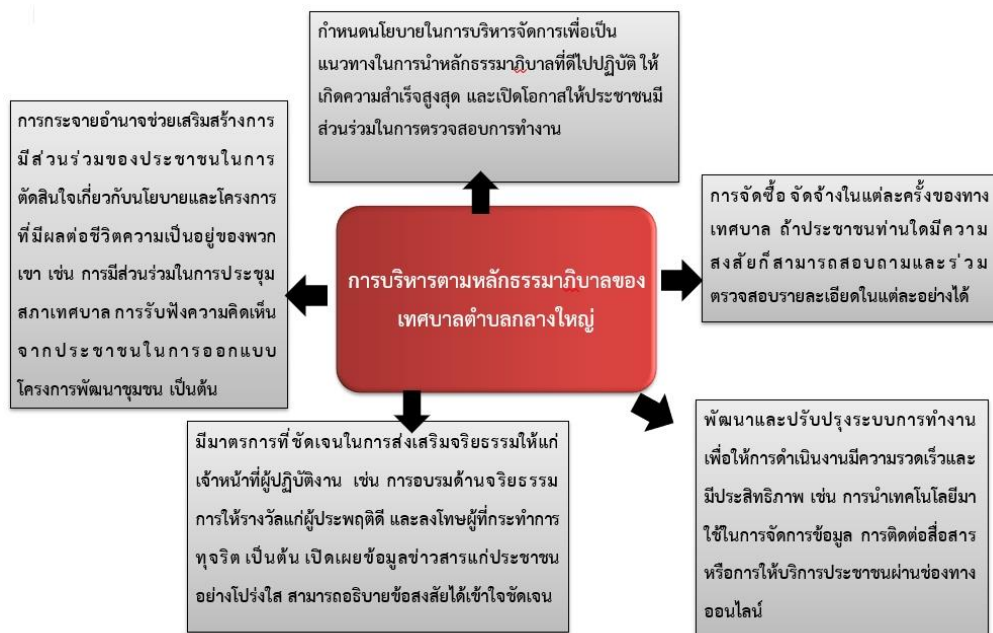
1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักประสิทธิผล รองลงมาคือด้านหลักการตอบสนอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบลกลางใหญ่มีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการจัดสรรงบประมาณในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณสุข การศึกษา การพัฒนาเศรษฐกิจ และการสนับสนุนกิจกรรมทางสังคม ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน สะพาน ระบบน้ำประปา และการจัดการขยะ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และทำให้ชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีขึ้น รวมถึงเทศบาลตำบลกลางใหญ่มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการจัดประชุมชุมชนและการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อให้การบริหารจัดการของเทศบาลเป็นไปตามความต้องการของชุมชน จึงทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมาก ด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชิษณุพงศ์ อ่อนศิริ และชาญยุทธ หาญชนะ (2565) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X}$ = 3.64, S.D. = 0.36) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = 0.62) รองลงมาคือด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$ = 3.98, S.D. = 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 3.21, S.D. = 0.26) ทั้งนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี มีความสามารถในการบริหารงานยึดหลักธรรมาภิบาลได้ครบถ้วนทุกด้าน ประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบมองเห็นผลลัพธ์การพัฒนายอย่างเป็นรูปธรรม ผลงานการบริหารมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีผลงานเป็นตัวชี้วัดที่ดี ย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่นและประชาชนทำให้ชุมชนอยู่ดีมีสุขและเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ พิพิทธภักดิ์ และโกศล สอดส่อง (2564) วิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาเยีย อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาเยีย อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = 0.69) รองลงมาคือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 3.87, S.D. = 0.80) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 3.73, S.D. = 0.72) โดยเทศบาลตำบลนาเยีย อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ความสามารถในการบริหารงานยึดหลักธรรมาภิบาลได้ครบถ้วนทุกด้าน ประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบมองเห็นผลลัพธ์การพัฒนายอย่างเป็นรูปธรรม ผลงานการบริหารมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีผลงานเป็นตัวชี้วัดที่ดี ย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่นและประชาชนทำให้ชุมชนอยู่ดีมีสุขและเป็นที่ยอมรับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติวุฒิ หมั่นมี (2561) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า หลักคุณธรรม พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก หลักความโปร่งใส พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ ขององค์กร มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ตรงไปตรงมา และไม่มีการขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานขององค์กรให้ประชาชนได้รับทราบ โดยผ่านสื่อต่าง ๆ นั้นควรทำเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง องค์กรแสดงขั้นตอนและกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ณ พื้นที่ให้บริการเพื่อให้ประชาชนหรือผู้มาติดต่อทราบ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน

กัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ทั้ง 10 ด้าน ยึดรูปแบบหรือมาตรฐานเดียวกัน การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จึงทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่ไม่ต่างกันถึงแม้ว่าจะแยกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของซิณพงค์ อ่อนศิริ และชาญยุทธ หาญชนะ (2565) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระดับตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน และยังชี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพลวัฒน์ วิไลชื่นผล และ รัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์ (2558) วิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา พบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสำนักขาม จำแนกตาม เพศ อายุและอาชีพ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ดังนั้นเทศบาลตำบลกลางใหญ่ ควรมีการดำเนินการดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1.1 เทศบาลตำบลกลางใหญ่ ควรมีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรและประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วม โดยการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ

1.2 เทศบาลตำบลกลางใหญ่ ควรสนับสนุน กระตุ้นให้ชุมชนหรือกลุ่มต่างๆ เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการชุมชน หรือการส่งเสริมกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาโครงการสาธารณประโยชน์หรือการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

1.3 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนในการจัดทำแผนพัฒนา จัดทำคู่มือและช่องทางรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และจัดให้มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น การประชุมสาธารณะ การจัดทำแบบสำรวจ หรือการใช้เทคโนโลยีเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชน การสร้างพื้นที่ให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้ จะทำให้เทศบาลสามารถรับรู้ปัญหาหรือความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยทำการวิจัยในเชิงคุณภาพ

2.2 ควรทำการศึกษาถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง เพื่อให้ทราบถึงความเป็นผู้นำของผู้บริหารองค์กรโดยตรง เพื่อนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จในการบริหารงานสืบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชิษณุพงศ์ อ่อนศิริ และชาญยุท หายูชนะ. (2565). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(5), 25–39.
- ปาริชาติ พิพิทธภักดิ์ และโกศล สอดส่อง. (2564). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาบุญ อำเภอนาบุญ จังหวัดอุดรธานี. ใน *หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต*.

- พลวัฒน์ วิไลชื่นผล และ รัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์. (2558). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระมหาอุทกพิชัย สิริชโย, และธิดา หนัมนี. (2561). การบริหารงานตามหลักอุปทานิยธรรม. วารสารสมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 7(2), 146.
- สำนักงานเทศบาลตำบลกลางใหญ่. (2567). สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลกลางใหญ่. เรียกใช้เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2567 จาก <https://www.klangyai.go.th/index.php>.
- วิภาส ทองสุทธิ. (2551). การบริหารจัดการที่ดี. กรุงเทพฯ: อินทภาษ.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2542). ทศธรรม : ตัวชี้วัดการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล. กรุงเทพมหานคร: ทศธรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). หลักธรรมาภิบาลของการบริหาร. กิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฟรีเมียร์โพร จำกัด.
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests. Psychometrika, 16, 297 – 334.
- Taro Yamane. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: New York: Harper. & Row.